

Talepapir

Arrangement: Besvarelse af samrådsspørgsmål B
(Alm. del) IFU
Hvornår: 13. april 2023

**Udlændinge- og
Integrationsministeriet**

DET TALTE ORD GÆLDER

Ministeren bedes forholde sig til den kritik af den danske måde at behandle sager om indfødsret, der udtrykkes i artiklen ”Danske politikeres magt til at uddele statsborgerskaber er enestående i EU. Nu siger europæiske professorer, at det ikke burde forekomme i en retsstat”, bragt på altinget.dk den 27. februar 2023 samt redegøre for, om den danske praksis er i overensstemmelse med forvaltningsloven og de internationale konventioner, Danmark er bundet af og endelig tilkendegive, om regeringen er villig til at ændre proceduren for tildeling af indfødsret?

20. marts 2023

Sags nr. 2023 - 4026
Akt-id 2243527

Tale:**[Indledning]**

- Tak for spørgsmålet.
- Indledningsvist vil jeg gerne benytte lejligheden til at ridse de overordnede rammer for tildeling af statsborgerskab op.
- Det følger af statsborgerretskonventionen [artikel 3, stk. 1,] at enhver stat ifølge sin egen lovgivning fastsætter, hvem der er dens statsborgere.
- Det følger af grundloven [§ 44, stk. 1,] at ingen udlænding kan få dansk indfødsret uden ved lov (naturalisation).
- Behandlingen af ansøgninger om naturalisation har igennem mange år været tilrettelagt på den måde, at et flertal i Folketinget aftaler de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøger kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.

- Aftalen udmøntes i en cirkulæreskrivelse om naturalisation, der beskriver de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøger *uden videre* kan optages på et lovforslag om indfødsrets meddelelse.
- Aftalen beskriver også de betingelser, der skal være opfyldt for, at en ansøgning forelægges for Folketingets Indfødsretsudvalg.
- De nugældende retningslinjer blev fastlagt ved indfødsretsaftalen af 20. april 2021.

[Behandlingen af ansøgninger]

- Udlændinge- og Integrationsministeriet behandler derfor ansøgninger om dansk statsborgerskab ud fra de betingelser, som et flertal i Folketinget har bestemt.
- Hvis ministeriet konstaterer, at en ansøger om dansk statsborgerskab opfylder de givne betingelser, optages ansøgeren direkte på det førstkommende lovforslag om indfødsrets meddelelse.

- Hvis ministeriet konstaterer, at en ansøger *ikke* opfylder betingelserne, undersøger ministeriet, om der er mulighed for at forelægge sagen for Indfødsretsudvalget.
- Hvis det ikke er tilfældet, får ansøgeren besked om, at betingelserne for at blive dansk statsborger ikke er opfyldt, og ansøgeren får et afslag på sin ansøgning om dansk statsborgerskab.

[Forelæggelse for Folketingets Indfødsretsudvalg]

- Det vil sige, at ministeriet alene forelægger en sag for Indfødsretsudvalget, hvis:
- ansøgeren ikke opfylder betingelserne i cirkulæreskrivelsen for at blive optaget *direkte* på et lovforslag, og det enten følger af cirkulæreskrivelsen, at sagen *skal* forelægges, eller det følger af praksis, at sagen *kan* forelægges.
- Herudover kan udvalget selv anmode om at få forelagt en konkret sag.

[Er den danske praksis i overensstemmelse med forvaltningsloven og de internationale konventioner, Danmark er bundet af]

- Jeg vil nu vende mig mod spørgsmålet om, hvorvidt den danske praksis er i overensstemmelse med forvaltningsloven og de internationale konventioner.
- Ministeriets behandling af ansøgninger om dansk statsborgerskab er principielt ikke afgørelser i henhold til lov, men derimod en forberedelse af lovforslag. Det betyder, at forvaltningsloven ikke finder anvendelse.
- Den sagsbehandling, som ministeriet foretager, minder dog meget om den form for sagsbehandling, der almindeligvis udøves af den offentlige forvaltning [og som er omfattet af forvaltningsloven].
- Det følger derfor også af den gældende cirkulæreskrivelse, at der er grund til generelt at iagttage forvaltningslovens regler og andre forvaltningsretlige principper ved behandlingen af naturalisationssagerne.

- Det betyder for eksempel, at ministeriet foretager en partshøring af ansøgeren, inden der træffes en negativ afgørelse i sagen, ligesom forvaltningslovens regler tilsiger.
- Det betyder også, at hvis en ansøger ikke opfylder de fastsatte betingelser for at erhverve dansk statsborgerskab, indeholder afslaget en begrundelse. Det vil sige, at ansøgeren oplyses om, hvilke betingelser den pågældende ikke opfylder.
- Danmark har påtaget sig en række folkeretlige forpligtelser, som forudsættes efterlevet ved Folketingets udøvelse af skønnet over, om dansk statsborgerskab skal meddeles en ansøger.
- Det har jeg også tidligere oplyst over for Folketinget [*senest spm. 19 og 20 fra IFU*].
- Forelæggelsesadgangen i cirkulæreskrivelsen [*§ 24, stk. 4 og 5*] i de såkaldte sygdomssager er netop udformet i lyset af handicapkonventionen.

- Folketinget forudsættes altså at efterleve Danmarks internationale forpligtelser, herunder handicapkonventionen, i forbindelse med meddelelse af dansk statsborgerskab.

**[Er regeringen villig til at ændre proceduren for tilde-
ling af indfødsret]**

- I forhold til eventuelle ændringer af proceduren for tilde-
ling af statsborgerskab, så er det jo Folketinget, her-
under Indfødsretsudvalget, der bestemmer, hvordan
behandlingen af ansøgninger om dansk statsborger-
skab tilrettelægges.
- Jeg mener, at det er en fornuftig procedure, vi har i dag.
- En del af debatten den sidste tid har navnlig vedrørt de
[dispensations]sager, som bliver behandlet her i Ind-
fødsretsudvalget.
- Jeg har som minister ikke mulighed for at kommentere
på udvalgets behandling af de enkelte sager.

- For det første er jeg som minister ikke medlem af udvalget og deltager ikke i udvalgets behandling af sagerne. For det andet, så behandles sagerne fortroligt i udvalget.
- Og så har det også i den forbindelse betydning, at dansk statsborgerskab jo tildeles ved lov.
- Som det fremgår af grundloven [*§ 56*], er medlemmerne af Folketinget ene bundet ved deres overbevisning.
- Det synes jeg er ret vigtigt at huske på i denne diskussion. F.eks. når nogen foreslår, at folketingspolitikere skal være forpligtet til at begrunde deres stemme ved behandlingen af statsborgerskabssager.
- Når det er sagt, er jeg altid åben for en dialog om, hvorvidt betingelserne for at erhverve dansk statsborgerskab er de rigtige.
- Men jeg har ingen planer om at indkalde til forhandlinger om at ændre grundloven. Tak for ordet.